

konferencja
Zabawy dla dorosłych
O praktykach wolności w kulturze
16—17.11.2026

Open call, zgłoś się!

Open call dla artystów, animatorów, performerów, edukatorów i badaczy

Nabór propozycji programowych do konferencji *Zabawy dla dorosłych. O praktykach wolności w kulturze*, organizowanej przez Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka w Krakowie, Małopolski Instytut Kultury w Krakowie oraz Fundację A Sztuka? Konferencja odbędzie się w dniach 16—17.11.2026 w Ośrodku Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka w Krakowie.

Konferencja. O czym i dlaczego?

Pomysł na konferencję wyrasta z doświadczeń wystawy *Dzikie harce*, współtworzonej przez Cricotekę i Fundację A Sztuka?. To właśnie obserwacja dorosłych odwiedzających wystawę i ich reakcji na możliwość zabawy zrodziła pytania, które chcemy teraz sformułować szerzej: dlaczego tak trudno nam się bawić?, czego potrzebujemy, żeby znów mieć na to przestrzeń i społeczne przyzwolenie?, jak artyści i praktyki twórcze mogą nam w tym pomóc?, i wreszcie, co mogą zrobić instytucje kultury, żeby tę przestrzeń nam oddać?

Choć zabawa to domena dzieciństwa, jest nam potrzebna również wtedy, kiedy już dawno przestaliśmy być dziećmi. Daje dostęp do wymiarów doświadczenia, które dorosłość często spycha na margines: do swobody, wolności wyboru, wyobraźni, spontaniczności, niepewności, gotowości do podejmowania ryzyka, do bycia w świecie bez konieczności ciągłego mierzenia, oceniania i produkowania efektów. Może właśnie dlatego zabawa potrafi uruchamiać przeżycia tak głębokie — porównywalne z tymi, których szukamy w sztuce.

Co się wobec tego dzieje, kiedy zabawy zaczyna brakować w życiu dorosłych, zwłaszcza tych, którzy pracują z dziećmi i młodzieżą w obszarze kultury? Czy da się tworzyć z młodymi ludźmi świat oparty na kreatywności, radości, wolności i sprawczości, jeśli samemu nie ma się odwagi wyjść poza logikę produktywności, kontroli i przewidywalnego rezultatu?

Może warto też przyjrzeć się temu, co w kulturze utraciliśmy, myląc zabawę z rozrywką. Rozrywka zaprasza do konsumpcji gotowych doświadczeń, zabawa do ich współtworzenia. To różnica nie tylko w formie, ale też w tym, jaką rolę wyznaczamy osobom, dla których tworzymy program.

Zabawa potrzebuje swojego czasu, ale również przestrzeni. Potrzebuje zasad, ale także możliwości ich przekraczania. Czasem potrzebuje inspiracji i zaproszenia. A dziś może przede wszystkim potrzebuje obrony: argumentów, że robienie czegoś bez konkretnego celu, bez mierzalnego efektu i bez gwarancji sukcesu ma sens.

Taką przestrzeń oferuje sztuka. Sztuka jest jedną z przestrzeni wolności, swobody i eksperymentu.

Pozwala wejść w rzeczywistość symboliczną, przekraczać granice, doświadczać, nie znając rezultatu, szukać ukrytych znaczeń, eksplorować wyobraźnię.

Kogo i do czego zapraszamy?

Zapraszamy artystów, performerów, a także osoby pracujące w obszarze badań, animacji kulturowej, psychologii rozwojowej i antropologii, andragogiki, edukacji w domach kultury, muzeach, bibliotekach. Szukamy ciekawych, autorskich praktyk, idei, narzędzi, eksperymentów, praktycznych modeli i przetestowanych rozwiązań, nowych sposobów myślenia związanych z tematem zabawy dorosłych, które mogą zostać zaprezentowane w różnorodnych formułach, np. warsztatu, pokazu, prezentacji, panelu. Nie szukamy wyłącznie historii sukcesów, pragniemy także na podstawie tych historii mapować wyzwania, meandry i potencjalne przeszkody, a także otwarcie rozmawiać o koniecznych zmianach mentalnych, zarządczych i politycznych, które warunkują powrót do utraconej przestrzeni zabawy w świecie dorosłych.

W ramach naboru zgłoszeń szukamy projektów lub praktyk, które spełniają te kryteria:

- ▶ są (lub mogą być) adresowane do osób dorosłych;
- ▶ wychodzą od zabawy rozumianej jako dobrowolna i nieskrępowana forma działania, wynikająca z potrzeby wolności i pozwalająca przekraczać codzienność; nie służą osiągnięciu konkretnego celu ani materialnej korzyści; w których wartością jest samo doświadczenie: spotkanie, relacja, wymiana, przyjemność działania i możliwość bycia w świecie inaczej niż na co dzień;
- ▶ otwierają przestrzeń na spontaniczność, pomysłowość, podejmowanie ryzyka i współtworzenie;
- ▶ tworzą sytuację, w której na chwilę obowiązują inne reguły i możliwe jest wejście w alternatywną rzeczywistość;
- ▶ są sposobem doświadczania, eksperymentowania i nawiązywania relacji; pozostawiają przestrzeń na wyobraźnię, swobodę działania oraz to, co nieprzewidziane.

Formuła współpracy

Pomysły zebrane w otwartym naborze posłużą nam do zbudowania programu konferencji. Po ich analizie wybierzemy te, które włączymy do tego wydarzenia. Wynagrodzenie za realizację warsztatu, pokazu, prezentacji, panelu wyniesie 2000 zł. Organizatorzy zapewniają zaproszonym osobom nocleg oraz dojazd.

Sposób aplikowania

- ▶ Propozycje udziału w konferencji zbieramy za pośrednictwem formularza: [\[LINK\]](#)
- ▶ Pomysły mogą przyjąć dowolną formę — warsztatu, gestu artystycznego, performansu, prezentacji, działania, dyskusji.
- ▶ Zgłoszenie powinno zawierać:
 - zwięzły i precyzyjny opis projektu/pomysłu
 - przewidywaną liczbę uczestników
 - zapotrzebowanie techniczne, przestrzenne i materiałowe
- ▶ Termin nadsyłania zgłoszeń — 27 września 2026 r.
- ▶ Ogłoszenie wyników naboru — 2 października 2026 r.

Q&A

Kiedy odbędzie się wydarzenie?

Konferencja odbędzie się w dniach 16–17 listopada 2026 r. w Ośrodku Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka w Krakowie. Dokładny termin realizacji poszczególnych działań zostanie ustalony w porozumieniu z autorami propozycji wybranych do programu.

Jakie są kryteria oceny i realizacji?

Ważne są dla nas inicjatywy, które są autentyczne, ciekawe i inspirujące dla innych, a jednocześnie pozostają spójne z tematyką i założeniami konferencji. Szczególnie interesują nas propozycje, które:

- ▶ traktują zabawę jako przestrzeń wolności, eksperymentu i współtworzenia, a nie wyłącznie jako formę rozrywki;
- ▶ zapraszają osoby dorosłe do działania, doświadczenia lub wejścia w relację z innymi;
- ▶ pozostawiają miejsce na spontaniczność, wyobraźnię i nieprzewidywalność;
- ▶ proponują własną, autorską perspektywę lub praktykę;
- ▶ mogą stać się inspiracją dla innych osób pracujących w kulturze, edukacji i animacji;
- ▶ pozwalają przyjrzeć się także trudnościom, ograniczeniom i warunkom, które wpływają na możliwość zabawy.

Przy wyborze propozycji będziemy brać pod uwagę ich charakter i potrzeby organizacyjne. Niektóre działania mogą być realizowane w określonych godzinach lub wymagać przygotowania przestrzeni wcześniej. Na etapie ustalania programu wspólnie dopracujemy harmonogram i szczegóły realizacji.

Czy dla wybranych realizatorów przewidziane jest wynagrodzenie?

Tak. Za realizację wybranego działania (warsztatu, pokazu, prezentacji, panelu lub innej formy) przewidziane jest wynagrodzenie w wysokości 2000 zł brutto. Szczegóły dotyczące formy rozliczenia i przekazania wynagrodzenia zostaną ustalone indywidualnie z osobami lub podmiotami, których propozycje zostaną wybrane. W przypadku wspólnej realizacji działania przez dwie osoby wynagrodzenie jest łączną kwotą za realizację projektu i zostanie podzielone pomiędzy osoby realizujące działanie.

Czy mogę zrealizować swoje zgłoszenie w partnerstwie z inną osobą lub organizacją?

Tak, możesz zgłosić propozycję realizowaną w partnerstwie z inną osobą, grupą lub organizacją. Nie wszystkie działania muszą być prezentowane samodzielnie. W zgłoszeniu opisz, kto będzie zaangażowany w realizację propozycji i jaka będzie rola poszczególnych osób lub podmiotów. Całościowe wynagrodzenie za realizację działania pozostaje niezmiennie w wysokości 2000 zł brutto niezależnie od liczby osób lub instytucji przygotowujących zgłoszenie.

Na jakie wsparcie mogę liczyć przy realizacji zgłoszonego działania?

Osoby, których propozycje zostaną wybrane, mogą liczyć na wsparcie organizacyjne zespołu konferencji. Wspólnie ustalimy szczegóły dotyczące harmonogramu, przestrzeni, potrzeb technicznych i przebiegu działania. Jeśli Twoje działanie wymaga szczególnych warunków technicznych, materiałów, dodatkowego sprzętu, pomocy osób trzecich lub innych zasobów, opisz je dokładnie w zgłoszeniu. Pozwoli nam to ocenić możliwość realizacji propozycji i odpowiednio się do niej przygotować.

Czy zapewniony będzie nocleg i dojazd?

Tak. Zaproszonym osobom zapewniamy wynagrodzenie za udział w wydarzeniu, a także zwrot kosztów dojazdu do Krakowa. Organizatorzy pokrywają również koszt jednego noclegu w Krakowie.

Jaką przestrzeń będę mieć do dyspozycji?

Przestrzeń dobierzemy do charakteru wybranego działania. W zależności od propozycji może to być zamknięta sala warsztatowa, przestrzeń do kameralnej prezentacji, otwarta przestrzeń, klatka schodowa czy duża sala audytoryjna.

Nie chcemy z góry ograniczać formuły działań do jednego rodzaju przestrzeni. Jeśli miejsce jest istotną częścią Twojego pomysłu, napisz o tym w zgłoszeniu. Jeśli masz szczególne wymagania dotyczące przestrzeni, np. podłogi, zaciemnienia, ciszy, dostępu do wody, możliwości pracy na zewnątrz lub określonego układu uczestników, koniecznie zaznacz to w formularzu.

Jaką liczbę uczestników należy uwzględnić?

Nie zakładamy jednej, z góry określonej liczby uczestników. Zależy nam na różnorodności formatów. Może to być kameralne działanie dla kilku osób, warsztat dla kilkunastu uczestników, działanie otwarte dla większej grupy albo gest artystyczny, który nie wymaga określenia maksymalnej liczby osób. Jeśli liczba uczestników ma wpływ na charakter działania, jego bezpieczeństwo, komfort lub możliwość realizacji, koniecznie uwzględnij to w zgłoszeniu.

Czy materiały potrzebne do realizacji są finansowane? Na jakich zasadach?

Podstawowe materiały i potrzeby organizacyjne będziemy ustalać indywidualnie z osobami wybranymi do programu. Nie zakładamy automatycznego finansowania wszystkich materiałów, dlatego szczególnie ważne jest, aby potrzeby związane z realizacją propozycji zostały opisane już na etapie zgłoszenia. Jeśli działanie może zostać zrealizowane wyłącznie przy użyciu określonych materiałów lub sprzętu, zaznacz to wyraźnie. Pozwoli nam to uwzględnić te potrzeby podczas podejmowania decyzji programowych.

Czy moje działanie musi mieć formę warsztatu?

Nie. Warsztat jest tylko jednym z możliwych formatów. Zapraszamy również propozycje pokazów, prezentacji, działań performatywnych, eksperymentów, praktyk kolektywnych, paneli, gestów artystycznych czy innych autorskich form, które pozwalają przyjrzeć się tematowi zabawy dorosłych. Konferencja jest otwarta na propozycje z pogranicza sztuki, edukacji, animacji kultury, badań, performansu, psychologii rozwojowej, antropologii i innych obszarów, jeśli odnoszą się do tematu zabawy dorosłych.

Czy zgłaszany projekt powinien być zrealizowany już wcześniej?

Nie. Możesz zgłosić zarówno **sprawdzoną praktykę**, którą realizujesz od lat, jak i nowy pomysł, eksperyment lub propozycję przygotowaną specjalnie z myślą o konferencji. Jeśli działanie było już realizowane, możesz opisać swoje doświadczenia, wnioski i wyzwania. Jeśli jest to nowy pomysł, napisz, co chcesz sprawdzić, przetestować lub otworzyć poprzez jego realizację.

Masz więcej pytań?

Skontaktuj się z Justyną Droń:

justyna.dron@cricoteka.pl

+48 509644034

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury — państwowego funduszu celowego, w ramach programu Edukacja kulturalna realizowanego przez Narodowe Centrum Kultury.

cricoteka

INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

 KULTURALNA
MAŁOPOLSKA

małopolski
Instytut
kultury **mik**

 FUNDACJA
A SZTUKA?

 Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury